

BOEKBESPREKING

Katie Scott en Ester Gaya, David L. Hawksworth, Laura M. Suz, Pepijn W. Kooij, Kare Liimatainen, Tom Prescott, Lee Davies & Ester Gaya. 2022. *Het zwammenboek*. Lannoo. 64 pp. ISBN 9789401484534. Afm. 27,5 x 37,5 cm. Prijs € 25,99.

Het komt niet vaak voor dat we in de boekhandel een boek tegenkomen over paddenstoelen dat tegelijk een modern en leerzaam naslagwerk is en een buitengewoon fraai plaatwerk. Allereerst valt het grote formaat op: dat van een ouderwetse foliant, en meteen ook de kleurrijke omslag die doet denken aan historische plaatwerken over natuurhistorische onderwerpen. Deze uitstraling wordt voortgezet in het binnenwerk met paginagrote afbeeldingen, terwijl de tekst, gezet in verschillende moderne

lettertypen, de uitstraling geeft van een kunstdrukwerk en niet van een leerboek. Pas wanneer men begint te lezen dringt door dat de jongste kennis en inzichten van de mycologie hier zijn samengebracht tot een informatief geheel dat de lezer doet verlangen het hele werk in één keer uit te lezen en het gevoel geeft een inkijkje in de zwammenwereld te krijgen dat tot nog toe, afhankelijk van je voorkennis, gedeeltelijk of geheel verborgen gebleven was.

De platen zijn digitale gravures en komen op het conto van Katie Scott, een aan de kunstopleiding van de Universiteit van Brighton opgeleide kunstenares die zich voor haar werk liet inspireren door de fraaie tekeningen van Ernst Haeckel. In samenwerking met de Royal Botanic Gardens, Kew gaf zij inmiddels drie naturalistische boeken uit, waarvan *Het dierenboek* door de Sunday Times tot kinderboek van 2014 verkozen werd. De afbeeldingen zijn niet, zoals in een veldgids, bedoeld om herkenning van soorten mogelijk te maken, maar geven een doorsnede van de enorme variatie in kleuren en vormen binnen het zwammenrijk. Hierbij wordt zeker zoveel aandacht besteed aan microscopische structuren als zaken die met het blote oog waargenomen kunnen worden! Alle platen sluiten aan bij de tekst en illustreren de in de tekst vermelde bijzonderheden. Ze zijn bovendien van legenda voorzien die nog extra informatie geven. Om de platen tot hun volle recht te doen komen zijn deze legenda steeds onder de tekst op de tegenoverliggende pagina geplaatst.

De teksten werden geschreven door wetenschappers uit of eerder werkzaam in diverse delen van de wereld die nu elk binnen een eigen aan de mycologie gerelateerde discipline werken in de botanische tuinen van Kew. Meteen in het voorwoord stort Professor David L. Hawksworth (erevoorzitter van de International Mycological Association) je al in de wereld van de 'minst begrepen organismen op aarde' en geeft ze hun plaats temidden van ons, onvermijdbaar en onmisbaar, terwijl het wetenschappelijk terrein nog vrijwel braak ligt en zelfs je eigen achtertuin een vindplaats kan zijn van nieuwe soorten. De inleiding is een welkomstwoord tot het zwammenrijk en toont ons een achtstammige boom van de 'ware fungi', met en zonder bewegende zoösporen, waarbij in de toelichtende tekst behalve voor de evolutie ook aandacht is voor de groepen die vroeger tot de schimmels gerekend werden (maar geen chitine kunnen maken), maar nog steeds door mycologen worden bestudeerd. Verderop in het boek krijgen de slijmzwammen en waterschimmels dan ook nog hun verdiende aandacht. Thema's die aan de

orde komen in de vier volgende hoofdstukken zijn de biologie van schimmels, een kijkje in de (variatie in) zwammenrijkdom, schimmels en hun relaties (waaronder ook korstmossen) en schimmels en mensen. Elk hoofdstuk is verdeeld in een zestal subthema's, en eigenlijk is er geen onderwerp dat de laatste jaren in relatie tot schimmels is voorbijgekomen, dat niet wordt behandeld en geïllustreerd.

Een ingewikkeld onderwerp als de mycologie toegankelijk maken voor een groot publiek is een grote opgave. Vooral als dat in een kort bestek moet van 60 pagina's. Om de juiste diepgang en aansluiting met de moderne literatuur te behouden en bovendien de allerjongste inzichten goed voor het voetlicht te brengen worden de bijbehorende terminologie en benamingen niet gemeden. De informatiedichtheid is mede daardoor groot, maar hoewel ik van mening ben dat het werk op toegankelijke wijze is geschreven, denk ik ook dat belangstelling voor en enige inwijding in de natuur en in de biologie een vereiste zijn om extra plezier aan dit boek te kunnen beleven. Het register is verrassend volledig en opvallend lang: het toont ineens hoeveel soorten en termen een plaats hebben gekregen. Tot slot wordt na de biografieën van de auteurs onder het kopje 'Meer weten?' verwezen naar de websites van de NMV, KVMV, Allesoverpaddenstoelen, de Verspreidingsatlas, IVN, Natuurpunt en de botanische tuinen van Kew. Dit boek is een aanrader voor elke zwammofiel, beginnend en gevorderd.

Aldert Gutter

MICROSCOPIE-HULPMIDDELEN VERKOOP NIEUWJAARSBIJEENKOMST

Ook dit jaar kunnen weer diverse hulpmiddelen worden besteld die op de nieuwjaarsbijeenkomst kunnen worden opgehaald (en afgerekend). Deze hulpmiddelen zijn uitsluitend op bestelling leverbaar. Bestellen vóór 15 november zodat ik de bestellingen verder kan doorvoeren. Alleen bestellingen voor deze datum kunnen worden gehonoreerd. De volgende hulpmiddelen kunnen o.a. worden besteld: Ammonia, KOH 5%, KOH 10%, Melzer's reagens, Lugol, Lugol Baralse Lösung, Katoenblauw, Congorood, Immersieolie, lenstissue, dekglasjes en objectglasjes. Deze chemicaliën zitten in flesjes van 10 ml, die voorzien zijn van een pipetje. Daarnaast, voor betere houdbaarheid, KOH of Ammonia in plastic flesje met veiligheidssluiting. Evt. andere hulpstoffen even aanvragen per mail, dan kijk ik wat mogelijk is.

Bestellingen vóór 15 november bij Elze Dijkman, e-mail: elzedijkman@texel.com onder vermelding 'bestellingen nieuwjaarsbijeenkomst'.

OPROEP BRONNEN VAN PADDENSTOELWAARNEMINGEN

Paddenstoelwaarnemingen worden steeds belangrijker en worden gebruikt voor bijvoorbeeld beheeradviezen en natuurbeleid. Alle waarnemingen komen bij elkaar in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Het is belangrijk dat zoveel mogelijk waarnemingen worden gedigitaliseerd zodat ze voor deze doelen gebruikt kunnen worden, ook oudere waarnemingen.